

[Alfred Kristensen.]

dette, at det jo har vist sig i den Periode, som er gaaet, at naar man har de tyske Kommuneskoler, vil Kravet til Overbygning melde sig med meget stor Vægt, og vi var i hvert Fald ikke i Stand til at staa imod i den Periode, der er gaaet. Allerede i 1920 fik vi den første Mellemskole i Haderslev, og andre fulgte efter i de følgende Aar indtil Midten af 20erne. Senere kom der yderligere Overbygninger, som var endnu mere betænkelige, ogsaa efter et vist Pres, og det synes jeg ogsaa maa veje til. For øvrigt kan jeg ikke forstaa, naar man fra anden Side hævder, at det er saa naturligt med tysk Kommuneskole, tysk Børneskole indtil det 14de Aar, at Tyskerne her bør have det paa den Maade, som de selv ønsker det, men fra 14 Aars Alderen er det den danske Stats særlige Interesse, der er det afgørende. Jeg har aldrig kunnet forstaa, at der er en Grænse ved det 14de Aar. Hvis man mener, at det tyske Mindretal, fordi det betaler sin Andel af Skatterne, har et berettiget Krav paa at faa en Kommuneskole, har de saa ikke det samme berettigede Krav paa en Overbygning, og kan det være rigtigt at holde op med Kommuneskolen ved Børnenes 14 Aars Alder? Jeg har aldrig kunnet finde Logikken deri. Endelig er der dette med Hensyn til de tyske Kommuneskoler i det hele, at vi jo alle ved, at nogen sproglig Nødvendighed er der ikke Tale om, idet næsten alle benytter sig af Dansk som Hjemmesprog og derfor ogsaa maa kunne være tjent med det som Skolesprog.

Saa hævdes det fra anden Side, at den Skoleordning, vi fik i 1920, har staaet sin Prøve og holdt i Mellemkriagsaarene. Det kan maaske være rigtigt, men der kan i hvert Fald ikke bevises noget som helst i den Retning, simpelt hen fordi vi ikke har prøvet andet, og ikke ved, hvilken Udvikling der vilde have fundet Sted, hvis vi havde haft en anden Form. Men saa meget maa man i hvert Fald kunne slaa fast, at den Form, vi valgte i 1920, og den Maade, den udviklede sig paa, ikke bragte Mindretalsprocenten nedad, hverken hvad Børneantallet eller Stemmeafgivningen ved Valgene angaar. Den var længst nede i 1924. Da var der af undervisningspligtige Børn i Nordslesvig kun 11,4 pCt., som fik tysksproget Undervisning, enten i Kommuneskoler eller Privatskoler. I det samme Aar var Stemmeprocenten ved Folketingsvalget for det tyske Mindretal 14,3. Ti Aar senere, i 1934, var Tallet for de tyske Elever steget til 15,2 pCt. og Stemmeprocenten for det tyske Mindretal til 15,5. I 1940 var Antallet af Elever,

der blev undervist paa Tysk, 13,7 pCt. og Stemmeprocenten 15,9. Dermed hører Oplysningerne om Stemmeprocenten ved Folketingsvalg op, men fortsætter med Hensyn til Skolerne, og vi finder da i 1941 15,2 pCt., i 1943 14,8 pCt. og 1944 14,6 pCt. Altsaa har den Politik, vi har ført, ikke ført til et mindre Antal Hjemmetyskere i Nordslesvig. Vi ved ikke noget om i Dag, hvorvidt en anden Politik vilde have givet et andet Resultat, og om den Ordning, som vi nu paatænker at indføre, vil holde eller ikke, kan kun Fremtiden vise.

Fra anden Side hævdes det ogsaa, at det afgørende maa være, at Befolkningen faar saa ensartede Livsvilkaar som muligt, det vil sige, at der bliver saa ringe en Forskel som muligt, ja, ingen Forskel i Livsvilkaarene for Tyskere og Danskere i Nordslesvig. Ja, men det er netop det, vi, som er Tilhængere af det, man kalder Flertalsforslaget, mener, denne Lovgivning vil betinge. Der skal ingen Forskel være. De, som ikke kan affinde sig med de Livsvilkaar, som afgrænses af almindelig dansk Lovgivning, kan ikke med nogen Berettigelse over for os hævde, at de skal have Særorordninger; naar vi giver dem de Vilkaar, som alle danske Statsborgere er underkastede, maa vi hermed have naaet den Grænse, vi som Nation har Pligt og Ret til at opretholde.

Det hævdes endvidere, at man, hvad angaar Kontrol med Skolerne, vilde have en større Kontrol med Kommuneskoler end med Privatskoler. Det er et Synspunkt, som jeg overhovedet ikke lægger nogen Vægt paa. Det kan ikke være det afgørende for os i Dag, hvorledes Skolerne vil udvikle sig. Det afgørende er først og sidst dette, om vi giver, hvad vi ud fra historiske Forudsætninger og lignende maa være forpligtede til. Skal man endelig tale om, hvilke Forskelle der her kan være, maa man vel sige, at Tilsynet i og for sig er ret illusorisk. Jeg kender i hvert Fald et Tilfælde i et bestemt Sogn nede i Sønderjylland fra 1933, altsaa et Tidspunkt, da Trykket sydfra endnu ikke var paa sit højeste. Radioudsendelsen fra Nürnberg, den Gang Rigskansler Hitler samlede sin første Rigsdag, hvad jo foregik under meget Spektakel og Musik og hvad dertil hørte, skulde Skolebørnene i den tysksprogede Kommuneskole høre paa — at Degnen selv trak i sin lange Skødefrakke og tog en ren Flip paa, nævner jeg som en Biomstændighed, der var altsaa Fest over det. Dette viser, hvad der kunde finde Sted i en dansk tysksproget Kommuneskole; Tilsynet reagerede ikke, ikke engang en Henvendelse til Overtilsynet førte til noget.